

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра конституційного, міжнародного та адміністративного права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВО ТА ПРАВО ЄС

Освітня програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 25 серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Міжнародне публічне право та право ЄС
Викладач	Книш Віталій Васильович, доц., д.ю.н., проф. кафедри конституційного, міжнародного та адміністративного права
Контактний телефон викладача	Книш Віталій Васильович (066) 7993440
Е-mail викладача	Книш Віталій Васильович: vitaliy.knysh@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС, 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.cnu.edu.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://kkmap@cnu.edu.ua/денна-форма-навчання/ Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується погодження планів та змісту індивідуальних науково-дослідних завдань.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є галузь міжнародного публічного права та специфіка права ЄС, а також практика реалізації відповідних норм міжнародного та європейського права відповідальними суб'єктами.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких <u>змістових модулів</u>:</p> <p>1. Природа, особливості і суб'єкти міжнародного права та права ЄС. Право міжнародних договорів. Право міжнародних організацій. Право зовнішніх зносин. Міжнародно-правова відповідальність держав, міжнародних та європейських організацій.</p> <p>2. Міжнародне гуманітарне право. Міжнародне кримінальне право. Міжнародне економічне право. Міжнародне екологічне право. Міжнародне повітряне, космічне та морське право. Захист прав людини в міжнародному праві та у праві ЄС.</p> <p>Міжнародне публічне право полягає в системному і комплексному підході до вивчення суті і змісту міжнародно-правових явищ, визначення їх ролі і місця в системі сучасних міжнародних та європейських відносин.</p> <p><u>Основними джерелами</u> цієї галузі виступають міжнародні та європейські нормативно-правові акти, зокрема, Загальна декларація прав людини, Конвенція про захист прав і основних свобод, Міжнародний пакт про громадянські та політичні права, Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права, Заключний акт НБСЄ та ціла низка міжнародних та європейських актів, визнаних та ратифікованих більшістю держав.</p> <p>Застосування норм міжнародного та європейського права в умовах урегулювання міжнародних та міждержавних відносин, включаючи і відносини між країнами ЄС, є дуже складним завданням і одним з основних, відповідальних напрямків роботи державних органів та всіх інституцій громадянського суспільства без кваліфікованих фахівців у сфері міжнародного права. Підготовка юристів-фахівців у сфері міжнародного права повинна стати одним з пріоритетних напрямів у міжнародній гармонізаційній та євроінтеграційній діяльності. Важливо, щоб випускники вищих юридичних закладів володіли необхідними знаннями у галузі міжнародного права та міжнародних відносин в рамках сучасного публічного права на підґрунті стійкої сформованої правової культури та знань дипломатичного етикету.</p>	

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Міжнародне публічне право та право ЄС» є формування у студентів цілісного уявлення про міжнародне право як особливу систему права, його структуру, предмет і суб'єктів, джерела та основні галузі; надання необхідних знань національних і міжнародно-правових актів, умінь та навичок правильного їх застосування; формування вміння і навичок роботи з нормативно-правовими документами, їх грамотну класифікацію, вміння правильно використовувати юридичні терміни; формування наукового світогляду; визначення проблем, що виникають при його застосуванні та шляхи їх усунення.

Основними цілями вивчення дисципліни «Міжнародне публічне право та право ЄС» є опанування студентами теоретичною і нормативною базою міжнародного публічного права та права ЄС; вміння застосовувати на практиці теоретичні знання з міжнародно-правових питань, що постають у сфері сучасних міжнародних відносин; засвоєння студентами концептуальних основ походження та сутності міжнародного публічного права; вивчення системи джерел міжнародного публічного права; дослідження співвідношення міжнародного публічного та національного права; формуванні у студентів розуміння інституціональної міжнародного публічного права; дослідження галузей міжнародного публічного права та специфіки права ЄС.

4. Результати навчання (компетентності)

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі правничої діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов;

Загальні компетентності

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Здатність спілкуватися іноземною мовою.

Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)

Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та

закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Спеціальні компетентності

Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.

Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.

Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.

Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Програмні результати навчання

Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав

людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.

Знати та розуміти основи права Європейського Союзу.

Застосовувати інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права

Вільно спілкуватись державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, із застосуванням правничої термінології.

Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

Використовувати комп'ютерні програмами, необхідні у правничій діяльності.

Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди.

Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

5. Організація навчання**Обсяг навчальної дисципліни**

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	22
практичні	36
самостійна робота	122

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / вибіркова
5	081 Право	3	нормативна

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	семіна рські (практ ичні) заняття	сам. роб.
Тема 1. Поняття, особливості та історія становлення міжнародного та європейського права. Суб'єкти міжнародного та права. ЄС. Правонаступництво у міжнародному праві та праві ЄС	2	4	10
Тема 2. Норми та джерела міжнародного права та права ЄС. Принципи міжнародного права та права ЄС	2	2	12
Тема 3. Територія та населення у міжнародному праві та у праві ЄС	2	2	8
Тема 4. Право міжнародних договорів. Договірне право ЄС	2	2	14
Тема 5. Право зовнішніх зносин. Зовнішні зносини у праві ЄС	2	4	8
Тема 6. Міжнародне право прав людини. Європейські гарантії прав людини	2	6	12
Тема 7. Право збройних конфліктів (Міжнародне гуманітарне право). Європейське право з питань врегулювання збройних конфліктів	2	4	14

Тема 8. Міжнародне кримінальне право. Правові основи боротьби зі злочинністю в ЄС	2	2	10
Тема 9. Міжнародне економічне право. Правове регулювання економічних відносин в ЄС	2	4	10
Тема 10. Міжнародне екологічне право. Правова охорона довкілля в ЄС	2	4	12
Тема 11. Міжнародне морське право	2	2	10
ЗАГ.:	22	36	122
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання	Визначається Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, введеним в дію наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309. https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf , а також Методичними рекомендаціями до порядку оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті (далі - МРПОУ), затвердженими Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол №13 від 27 червня 2024 року) https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2024/11/metodychni-rekomendatsii-pro-poriadok-otsiniuvannia-uspishnosti.pdf		
Вимоги до письмової роботи	Передбачається виконання письмової контрольної роботи – на останньому практичному занятті) (абз.1 пп. 3.1.3.1 МРПОУ). Зміст питань, форма та структура завдань визначається викладачами, що проводять практичні заняття за погодженням з керівником навчальної дисципліни та затверджується на засіданні відповідної кафедри (пп. 3.1.3.2 МРПОУ). На письмову контрольну роботу виносяться питання з усіх тем навчальної дисципліни. Максимальна кількість балів за модульну контрольну роботу – 20 (пп. 2.4.2.2 МРПОУ).		
Практичні заняття	Завдання для практичних занять визначені у методичних вказівках, що розміщені на сайті кафедри https://kkmtap.pnu.edu.ua/dlia-seminarskykh-materialy-denna/ , а також в системі дистанційного навчання. Максимальна кількість балів за практичні заняття – 25 (пп. 2.4.2.1 МРПОУ).		
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент допускається до підсумкового контролю за умови виконання всіх видів робіт, передбачених навчальною програмою. Наявність хоча б одного пропущеного і невідпрацьованого практичного заняття є підставою для недопуску (пп. 3.2.2 МРПОУ). Здобувач не допускається підсумкового контролю, якщо впродовж семестру він набрав за всі види робіт менше 25 балів (пп. 3.2.3 МРПОУ).		
Підсумковий контроль	Екзамен. Варіанти завдань на екзамен, бали за їх виконання, критерії оцінювання розробляються керівником навчальної дисципліни та затверджуються на засіданні відповідної кафедри (пп. 3.2.5.1 МРПОУ). Підсумковий бал складається з суми підсумкового балу за практичні заняття (максимально 25 балів), балу за письмові модульні контрольні роботи (максимально 20 балів), балу за самостійну роботу		

	<p>(максимально 5 балів, пп. 2.4.2.3 МРПОУ) та балу за екзамен (максимально 50 балів) (пп. 2.4.1-2.4.2 МРПОУ). Бал за індивідуальну роботу та/або участь у науковій роботі (максимально 10 балів) є додатковим балом, який додається до підсумкового семестрового балу (пп. 2.4.2.4-2.4.2.6 МРПОУ). Підсумковий бал становить максимально 100 балів.</p> <p>Методи контролю знань здобувачів: усне опитування, термінологічний диктант, написання самостійних, контрольних, екзаменаційних робіт, тестування в системі дистанційного навчання тощо.</p>
--	---

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Зміст питань, форма та структура завдань та інструкції щодо виконання обов'язкових (письмових модульних контрольних робіт) та додаткових (письмових завдань за питаннями самостійного опрацювання, письмових експрес-опитувань тощо) письмових робіт визначаються викладачем, що проводить семінарські заняття, за погодженням з викладачем, що проводить лекційні заняття (Розділ 3 МРПОУ).

За бажанням (для отримання додаткових балів) студенти можуть виконувати індивідуальні завдання (пп. 3.1.4.1-3.1.4.3 МРПОУ). Види індивідуальних завдань та інструкції щодо їх виконання знаходяться на кафедрі та на сайті кафедри <https://kkmtap.pnu.edu.ua/perelik-individualnykh-zavdan/>

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, визначених Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>, усвідомлюючи наслідки порушення.

Реагування на порушення академічної доброчесності здійснюється відповідно до встановлених процедур https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/05/pr.01.1.1-08_2024-protsedura_8_universytet.pdf.

Відвідування занять:

Очікується, що всі студенти відвідають лекції і семінарські заняття. Пропуски занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття (абз. 1. пп. 3.1.2 МРПОУ). За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (абз. 2. пп. 3.1.2 МРПОУ).

Неформальна освіта:

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasyliya-stefanyka.pdf

8. Рекомендована література

1. Міжнародне публічне право [Текст]: підручник / [за ред. проф. В. М. Репецького ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка, Ф-т міжнар. відносин. 2-е вид., стер. К.: Знання, 2022. 437 с.
2. Основи публічного права України: навч. посібник / кол. авт. ; за заг. ред. к.ю.н., проф. А.Ю. Олійника, к.ю.н., доц. М.І. Кагадія. К.: КНУТД ; Дніпро: Ліра ЛТД, 2017.

448 с.

3. Право Європейського Союзу: підручник / [Р. А. Петров (кер. авт. кол.), А. О. Вакуленко, Ван Елсуwege П. та ін.] ; за ред. Р. А. Петрова. Вид. 9-те, змінене і допов. Харків : Право, 2019. 442 с.

4. Сироїд Т. Л. Міжнародне публічне право: підручник. Одеса Фенікс, 2018. 744 с.

5. Тетарчук І., Дяків Т. Міжнародне право: навчальний посібник для підготовки до іспитів. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 208 с.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних посібниках:

1. Книш В. В. Міжнародне публічне право: навчально-методичний посібник для забезпечення самостійної роботи студентів денної форми навчання спеціальності 081 Право. Івано-Франківськ, 2024.

2. Книш В. В. Міжнародне публічне право: методичні вказівки і завдання для підготовки до семінарських (практичних) занять студентів денної форми навчання спеціальності 081 Право. Івано-Франківськ, 2024.

<https://kkmap@pu.if.ua/денна-форма-навчання/>

Викладач _____ Віталій КНИШ